ادامه از صفحه اول

رابطه‌محوری به جای آموزش

با وجـود این بسـیاری از فارغ‌التحصیـلان ایرانی در دیگر کشـورهای جهان به کارآفرینانی خلاق و موفق و پژوهشگرانی برجسته بدل شـده‌اند درحالی‌که اگر در ایران می‌ماندند، احتمالا به چنین نتایج درخشانی دست نمی‌یافتند. مشکل اصلی خارج از نظام آموزشی و در ساختار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ایران است. دانش‌آموزان و دانشـجویان ایرانی در عمل می‌بینند که به دانش پاداشـی داده نمی‌شود. افرادی از نظر اقتصـادی- اجتماعی موفق‌اند کـه دارای ارتباطات ویژه‌ای هسـتند. به علاوه اطاعت، چاپلوسی و تملق راهکارهای مناسبی برای ورود به روابط سودآور است تـا انتقاد، نوآوری و خلاقیت. جوانان ما قواعد بازی را می‌آموزند. زمانی که دانش، مهارت و سرمایه انسانی نقش مؤثر و تعیین‌کننده‌ای در فرایند تولید ثروت ایفا نمی‌کند، شـرایطی که اکثر کشورهای درحال‌توسعه، به‌ویژه کشـورهای صادرکننده منابع طبیعی از جمله ایـران، در آن گرفتار شـده‌اند و درآمدهای حاصل از صادرات منابع طبیعی مانند نفت عامل اصلی رشـد اقتصادی است، نظام آموزشی نمی‌تواند معجزه کرده و ساختارهای اقتصادی - اجتماعی را متحول کند. این وضعیت در نظریه نفرین منابع انعکاس یافته است. برخی کشورهای موفق آسیای جنوب شرقی از جمله کره و تایوان نیز با مشـکلات جدی در نظام آموزشی مواجه هسـتند. فشـار خانواده‌ها بـر دانش‌آموزان برای حضور در کلاس‌های مختلف کمک‌آموزشـی و تلاش برای ورود به دانشـگاه‌های برتر از سنین پایین آغاز می‌شـود. ولی این نظام آموزشـی به ناکارآمدی اقتصادی منجر نشده است. عامل موفقیت کشورهای جنوب شرقی آسیا شـکل‌گیری نهادهایی بوده که به قول نورث به فعالیت‌های مولد پاداش داده‌اند. افراد کارآمد را برکشـیده و رشـد دانـش را در عرصه‌های مختلف اقتصـادی به خدمـت گرفته‌انـد. بنابراین جوانان در این کشـورها قواعد بـازی را فراگرفته‌اند. برای اینکه موفق شوند باید خوش‌فکر، خلاق، توانمند و سـخت‌کوش باشند نه متملق و مطیع. تا زمانی که اقتصاد متکی بـر رانت حاصل از توزیـع درآمدهای نفتی اسـت و رابطه با افراد قدرتمند مهم‌ترین عامل موفقیـت، نمی‌توان به جوانـان در کلاس‌های درس آموخت که کسـب دانـش و مهارت زندگـی آنان را متحول می‌کند؛ کسی باور نخواهد کرد.

ادامه از صفحه ۲

برجام و موقعیت کنونی

آنهـا نیز در ادامـه کار با مانع‌های برداشته‌نشـده پیش‌گفته و ده‌هـا مانع داخلی دیگر مواجه شـدند. یادمان هسـت که موضوع قراردادهـای نفتی با چه جنجالی روبه‌رو شـدند. به چند نکته راهبردی توجه شـود: ۱- راهبری اقدام‌های منطقـه‌ای علیه ایران با اسرائیل اسـت، آمریکا نقش متحد او را دارد و برخی کشـورها و دولت‌های عـرب نقش پیـرو او را دارند. رژیم اشـغالگر به‌هیچ‌روی تمایل ندارد که مسـتقیما با ایران روبه‌رو شـود؛ اما بسـیار متمایل است که یک درگیری نظامی بین آمریکا و ایران صورت گیرد. هرچند هـر دو کشـور آمریکا و ایـران از آن امتنـاع دارند؛ اما به‌دلیل شـدت‌گرفتن منازعات لفظی، وقوع اتفاق‌های پیش‌بینی‌نشـده و هدایت‌شـده از سـوی اسرائیل هر آینه متصور است. هرچند آمریکا متحد اسرائیل است؛ ولی در درون خود با رویکردها و گرایش‌های متفاوتی روبه‌رو است. از تیم B که طرفدار درگیری نظامی است تـا دیگرانی که بـا درگیری نظامی کامـلا مخالف‌اند. تاکنون سیاست هوشمندانه وزارت خارجه ایران مبنی‌بر جداسازی ترامپ از تیم B درست عمل کرده است؛ اما نمی‌توان فقط بر این سیاسـت تکیه کرد. اقدام قاطع ایـران در رویارویی با تهدیدهـای آمریکا موجب ایجاد شکاف در برخی پیروان عربِ اسرائیل شده است. آنها دریافته‌انـد که اگر منازعه‌ای صورت گیـرد، یکم، آنان بسیار آسیب‌پذیرند و اسـرائیل و آمریکا امکان دفاع از آنان را ندارند و دوم آنکـه اولویت آمریکا دفاع از آنان نیست. درهرصورت مدیریت صحنه در این شرایط نیاز به یک درک راهبردی از نقش عامل‌های منطقه‌ای دارد تا متناسـب با نقش هریک سیاست لازم را اتخاذ کند. ۲- بی‌عملـی و انفعال در این شـرایط از سـوی ایران پذیرفته نیسـت؛ امـا عمل نیز به مفهوم سـوق‌دادن کسـانی که با هدف‌هایی کاملا متفـاوت از ایران فعلا در رویارویـی بـا آمریکا بـا ایران هم‌صدا هسـتند، به سـمت آمریکا نیسـت. هر نوع چانه‌زنی و تدبیری که صـورت می‌گیرد، باید با فرض حفـظ و دفاع از برجام باشـد. ۳- تحریم‌ها هزینه مبادله‌هـای بین‌المللی ایران را افزایش داده اسـت. تا اینجا هزینه‌ای است که در رویارویـی با زورگویی آمریکا پرداخته می‌شـود؛ اما افزون بر این، حل‌وفصل‌نشدن افای‌تی‌اف هزینه‌های دیگری را برای اقتصاد و تجارت ایران موجب شـده و می‌شود که بی‌دلیل است. دومی را باید حل کرد. دوباره به یاد داشـته باشیم که توصیه به پذیرش توصیه‌های افای‌تـی‌اف به پیـش از دولت یازدهـم بازمی‌گردد. نباید این منفعت ملی دسـتخوش رقابت‌های گروهی شود. ۴- بی‌گمان ایجاد مانع در مسیر مبادله‌های پولی و بانکی ایران بر نرخ ارز، تمایل برای سـرمایه‌گذاری و انتظارات تورمی اثر بد می‌گذارد. چنانچه تدبیر نشـود که تاکنون نشـانی از آن نیسـت، مردم ایران را به تله فقر خواهد انداخـت. در این فضا، باید مراقب بود تا با بی‌تدبیری در امر برجام یا ملحق‌نشدن به افای‌تی‌اف به تورم بیشـتر که منجر به فقیرترشدن مردم می‌شود، دامن زده نشود.

عملکرد صندوق بازنشستگی در زمینه انتشار اطلاعات پرداخت بررسی شد

نمایش شفافیت

عکس: تسنیم

ادامه از صفحه اول

او در گفت‌وگـو با «شـرق»، دربـاره اقدامـات میعـاد صالحـی، رئیس صندوق بازنشسـتگی، در انتشـار فهرسـت حقوقی اعضای هیئت‌مدیـره تحت نظر این صنـدوق و تشـویق دیگـران به انتشـار چنین فهرسـت‌هایی بیان کـرد: باید دید حقـوق اعضای هیئت‌مدیـره صندوق بازنشسـتگی بـا یک گردش مالی چند هزارمیلیاردی، چه سـهمی از سـرجمع منابـع و مصـارف در این صنـدوق دارد. هر چیزی در راستای شـفافیت مؤثر است و می‌تواند تأثیرگذار باشد ولی باید حواسمان باشد در جاهایی که گردش مالی بسـیار بالایی دارنـد، عریان‌کردن‌ها به تنهایی نمی‌توانند دلیل و عاملی برای شفافیت و بهسازی‌ها شـوند. او افزود: گاهی اوقات ما دریافتی‌ها را عریان می‌کنیم ولـی قراردادها، پروژه‌ها، صورت‌های مالی و هزینه‌هایی را که در شـرکتی انجام می‌شـود، چه می‌کنیـم؟ آیا مثلا صندوق بازنشسـتگی کشـوری حاضر اسـت همـه صورت‌های مالی شـرکت‌ها را روی سایت‌ها بگذارد؟ آیا حاضر است فهرست همه پیمان‌کاران، مناقصه‌ها و شـرکت در مناقصه‌ها که برایند شیشه‌ای‌شـدن مناقصه‌هاسـت، منتشر کند. البته این کار نـه تنها باید در صندوق بازنشسـتگی انجام شـود، بلکـه برای هر نهاد دیگری شـفافیت ایجاد می‌کند.

افشاگری در حقوق و مزایا معنا نمی‌دهد

این کارشناس اقتصادی با تأکید بر مخالفت خود با انتشـار حقوق و مزایا، بیان کـرد: یا افراد حقوق و مزایای دریافتی را طبق قانون دریافت می‌کنند که در ایـن صورت ما اجازه نداریم حقوق و مزایای افراد را به‌عنوان حریم خصوصی آنها افشـا کنیم. یا حقوق و مزایای غیر قانونی اسـت که اینجا افشاگری معنی نمی‌دهـد و باید فرد را بلافاصلـه به مرجع قضائی معرفی کرد. به گفته او، این حق طبیعی افراد است که همه حقوقشـان را دریافت کنند و حتی یک ریال آن را هم هبـه نکنند. اورنگ گفـت: در یک برنامه تلویزیونی که مدیرعامل صندوق بازنشستگی حضور داشـت، بیان کرد به وزیر نامـه‌ای زدم تا حقوقم را کاهـش دهد. اگر وزیر و هیئـت امنای صندوق‌های بازنشستگی حقوق مدیرعامل صندوق بازنشستگی را طبق یک‌سری از ضوابط تعیین کرده‌اند، کاهش‌دادن آن معنـی ندارد. به هر حال، ما به مدیری نیاز داریم که بتوانـد صندوقـی را با این همه گـردش مالی بچرخاند. شاید مدیری توانمند است و حاضر نباشد با ماهی پنج یا شش میلیون تومان کار کند و به ازای بهبود خدمات صنـدوق، بخواهد حقوق بیشـتری دریافت کند. او ادامه داد: باید نگران این نباشـیم که هر کس چقدر حقوق می‌گیرد. ما باید به این حساس باشـیم که هرکس به انـدازه مهارت‌هایش حقوق بگیرد. عدالت حکـم می‌کند مزایا و حقوق هر کس به فراخور توان خودش باشد. به گفته این کارشناس اقتصـادی، یکی از منابع صندوق بازنشسـتگی هبه است و مدیران می‌توانند بدون اینکه مردم بفهمند، همـه یا بخشـی از حقوق خود را بـه صندوق هبه کننـد و لزومی ندارد مردم بفهمنـد این مدیر چنین کاری انجام می‌دهـد. او ادامه می‌دهد: این رفتارها را قضاوت نمی‌کنم اما احسـاس می‌کنم باید کمی جامع‌تر و کلی‌تر به مسائل نگاه کنیم.

حوادث ناشی از ضعف مدیریت

اورنگ با اشـاره به حوادثی که سال گذشته در زیرمجموعه‌هـای صندوق بازنشسـتگی رخ داد، مانند حادثه سـانچی و سقوط هواپیمایی آسمان، این حوادث را ناشـی از ضعف مدیریت دانست. او افزود: چه‌بسـا اگر ما مدیریت قوی‌تر و توانمندتری داشتیم، شاهد این رخدادها نبودیم. این کارشناس اقتصادی تأکید کرد: در فضای اقتصادی کنونی که یک گوشی تلفن همراه شش میلیون تومان قیمت دارد، شـاید یک مدیر نتواند با پنج، شـش میلیون تومان زندگی‌اش را بچرخاند. همان‌طور یک کارگر سـاده هم نمی‌تواند با چنین عددی زندگی‌اش را مدیریت کند. مگر یک کارگر سـاده می‌تواند با این ارقـام زندگی کند. او به هزینه‌هـای دیگری که در زندگی مدیران وجود دارد اشـاره کرد و گفت: یک مدیر بـرای اینکه علمش به‌روز باشـد، باید کتاب بخـرد و خیلی اقدامات دیگر انجـام دهد. اورنگ تأکیـد کرد: شـفافیت فقـط مطرح‌کـردن حقوق و مزایای افراد نیسـت. در شـفافیت حـق نداریم بـا آبرو و حیثیت مـردم بازی کنیـم. برخی از این مدیران سـالیان سـال آبرومندانه زندگی کرده‌اند و درحال‌حاضر هـم تخلفی نکرده‌اند. کسـی که ماهی ۱۵ میلیون تومان یا ۲۰ میلیون تومان حقوق می‌گرفتـه، دریافتی خلاف قانون نداشـته اسـت. خودش هم حقـوق خودش را تعییـن نمی‌کرده است. ضوابطی بوده که طبق آن حقوق و دستمزد می‌گرفته اسـت. وقتی در سـایت‌ها و روزنامه‌ها اعـلام می‌کنید فلانـی ۱۵ میلیون تومـان حقوق می‌گیرد، همه اجتماع این مسئله را برنمی‌تابد که این حقوق بر مبنای قوانین و مقررات بوده اسـت. او اضافه کرد: چه‌بسـا برخی از افراد در جامعه با دید منفـی و به دید یک فرد اسـتثمارگر و غارتگر به مدیران نگاه کنند؛ درحالی‌که بسیاری از مدیران افراد مؤمن، متعهد و سالمی هستند. اگر غیر از این باشد، باید به نظام تأیید صلاحیت‌ها در کشور شک کرد. همـه این مدیران قبل از اینکه جذب شـوند، تأیید صلاحیت شده‌اند.

برخورد با حقوق‌های غیرمتعارف الزامی است

این کارشناس اقتصادی درباره مدرک مدیرعامل فعلی صندوق بازنشسـتگی کـه گروهی معتقدند مرتبط با پسـت فعلی او نیسـت، عنـوان کرد: من مدرک تحصیلی این فرد را نمی‌دانم. ظاهرا گفته‌اند مدرک MBA دارد. اگر این مدرک مورد تأیید باشـد، منع و مشـکلی ندارد. بررسـی این مسئله وظیفه ذاتی سـازمان مدیریت اسـت. تا زمانی که بپذیریم سـازمان مدیریت به‌عنوان یک نهاد داخل در نظام، مأموریت رصد این مسـئله را دارد و چیزی را نفی نکـرده، علی‌الاصـول اصل بـر برائت اسـت. اگر سازمان مدیریت به وظایفش عمل نکرد، نهادهای نظارتـی باید بر عملکرد این مجموعه نظارت کنند. او افزود: ما نباید با برخی رفتارهای حتی درسـت، موجبـات ایجاد ظـن و تردید در سـطح جامعه را فراهم کنیم. در جامعه‌ای که مردم بنا به هر دلیلی تحت فشار هسـتند و به‌خاطر فشارهای اقتصادی ناراحت و عصبی شـده‌اند و این فشـارها غیر قابل کتمان است، انتشار این اخبار ضربه دیگری به پیکره آن وارد می‌کنـد. اورنگـی تأکید کرد: باید با کسـی کـه بیش از حد متعارف حقـوق می‌گیرد، برخورد شود. اگر سـقف حقوق A ریال است باید با حقوق A به اضافه یک ریال برخورد شـود. وقتی در نظام پذیرفتید که مدیر شـوید، باید قوانین را هم بپذیرید. ما دریافتـی یک ریال مازاد حقـوق را برنمی‌تابیم؛ اما اگر کسـی در چارچوب سقف موجود حقوقی و مزایایی دریافت می‌کند، ما اجازه نداریم این مدیر را به چالش بکشـیم. او با اشاره به بحث حقوق‌های نجومی در یکی، دو سـال اخیر عنوان کرد: برخی از مدیران نامشان در رسانه‌ها مطرح شد، اما هیچ‌گاه کیفرخواسـتی علیه آنها صادر نشد. اگر تخلفی در این حوزه رخ نداده است، چرا باید آبروی یک مؤمن برود و اگر تخلف بوده، به‌عنوان یک فعال اجتماعی انتظار دارم علیه این افراد کیفرخواست صادر شود. به نظر مـن برخی رفتارها عجولانه اسـت. در این فضا باید کمی از عجول‌بودن فاصله بگیریم.

کشتی ایرانی هپینس راهی ایران شد

شرکت ملی نفت‌کش ایران اعلام کرد: کشتی Happiness1 کـه چندی‌پیش بـه دلیل نقص فنی در موتورخانه به بندر جده عربستان منتقل شـده بود، سـرانجام بعد از دو ماه و ۲۰ روز، با هدایـت دو یدک‌کش راهی آب‌های کشـورمان شـد. به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل شـرکت ملی نفت‌کش ایران، کشـتی غول‌پیکر Happiness1 دهم اردیبهشـت ماه سال جاری هنگامی که در دریای سرخ به سمت کانال سوئز در حرکت بود، در فاصله ۷۰مایلی بندر جده دچار آب‌گرفتگی در موتورخانه شـد. شـرایط اضطرار کشتی باعث شد تا این کشتی نفت‌کش بر اساس عـرف و قوانیـن بین‌المللی دریایی بـه لنگرگاه بندر جده عربسـتان به عنـوان نزدیک‌ترین بندر امن منتقل شـود. با تلاش‌های گسـترده شرکت ملـی نفت‌کش ایـران و رایزنی‌های سیاسـی و دیپلماتیـک مقامات کشـور و همچنین پرداخت هزینه‌هـای مربوطه، سـرانجام این کشـتی روز شنبه، ۲۹ تیر پس از اخذ مجوز از دولت عربستان، آب‌های این کشـور را به مقصد ایران ترک کرد. در قریب به سه ماه گذشـته، کاپیتان و سایر پرسنل خدوم و زحمتکش این کشتی به‌دلیل آبگرفتگی موتورخانه و محدودیت‌های ایجادشـده ناشی از آن، وضعیت نامناسـب آب‌وهوایـی و همچنین بلاتکلیفی چندین هفته‌ای، شرایط بسیار سختی را پشت‌سـر گذاشـتند که تحمل آن جز با عشق به میهن و فداکاری در راه حفظ جریان صادرات نفت ایران و تأمین منافع ملـی امکان‌پذیر نبود. شرکت ملی نفت‌کش ایران ضمن ابراز خرسندی از آغاز عزیمت کشـتی Happiness و ۲۶پرسنل آن به سـمت آب‌های کشـورمان، از همکاری و پیگیری‌های ارزنده همه نهادها و سـازمان‌های ذی‌ربط که در مدت قریب به سه ماه، تلاش‌های ارزنده‌ای را برای زمینه‌سـازی برگشت این کشتی نفت‌کـش انجام دادند، صمیمانه سپاسـگزاری می‌کند.

رئیس هیئت‌مدیره بورس کالا به «شرق» اعلام کرد

سازوکار عرضه کالاهای اساسی در بورس تعریف می‌شود

مهفام سـلیمان‌بیگی: بازار کالاهای اساسی با وجود صرف هزینه‌های بسـیار از سوی دولت برای تنظیم بـازار، همچنان با مشـکل مواجه اسـت. اکنون به علت وجود دلالان، محتکران و سـایر ذی‌نفعان در تخصیص یارانه‌هـای ارزی دولت، ایـن یارانه نیز به هدررفته است. در چنین شـرایطی گام‌برداشتن در راسـتای اصلاح سـاختارهای ناکارآمد سـابق و بهره‌گیـری از ابزارهای نوین اقتصـادی ازجمله استفاده از بورس کالا می‌تواند ما را به حصول نتایج مدنظر بسیار نزدیک‌تر کند. استفاده از فضای شفاف بورس کالا موجب کاهش و حذف سوءاسـتفاده‌های رانتی کالاهای اساسی می‌شـود. منصور یزدی‌زاده، رئیس هیئت‌مدیره بورس کالا، اسـتفاده از این فضا را برای کالاهای اساسـی حتی به صورت معاملات خرد، ممکن دانسته و معتقد است اگر دولت مصرانه مایل به عرضه این کالاها در بورس باشـد، می‌توان راهکاری یافـت که تخصیص یارانـه روی کالاهای اساسی، با تبعیت از نظام عرضه و تقاضا در تعارض نباشد و منافع مصرف‌کننده و تولیدکننده هم‌زمان در نظر گرفته شود.

در شـرایطی که بـازار کالاهای اساسـی به دلیل وجود دلالان بسیار غیرشفاف عمل می‌کند و بـه همین دلیل یارانه‌هـای ارزی‌ای که دولت تخصیص داده، هدر رفته اسـت، کارشناسـان عرضـه در بـورس کالا را برای ایـن محصولات پیشـنهاد می‌دهند. بورس کالا چه کمکی به بازار این محصولات خواهد کرد؟

هدف از شکل‌گیری و راه‌اندازی بورس کالا، ایجاد شـفافیت در انجام معاملات، کشف نرخ و به‌نوعی حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده به‌طور هم‌زمان بود؛ به ایـن دلیل که بازاری کاملا مطمئن از هر نظر اسـت ازجمله از نظر کیفیت کالا یا زمان تحویل آن. بورس کالا بازاری کاملا قابل اعتماد برای خریداران، مصرف‌کنندگان و تجار به شمار می‌رود. در این بازار، هیچ‌گونـه نگرانی‌ای از این نظر کـه وجه پرداختی خریـداران دچار نکـول برای تحویل کالا شـده یا با مواردی این‌چنینی مواجه شـود، پیش نخواهد آمد؛ ضمن اینکه اسـتاندارد کالاها هم صد درصد رعایت می‌شـود و از این نظر اطمینـان را از هر جهت برای خریدار فراهم می‌کند. از طرفـی، منافع تولیدکننده نیز که با مشقت و سـختی‌های بسیار در حال تولید محصول است، در نظر گرفته شده است. تولیدکننده می‌تواند محصولـش را در بازاری کاملا رقابتی و در جایی که عرضه و تقاضـا باهم برخورد می‌کنند، به قیمت روز بفروشـد و این اطمینان را داشـته باشد کـه قیمتی که محصولش را بـا آن فروخته، بهترین قیمت برای آن کالا بوده است.

چه ابزارهایی در بـورس کالا برای معاملات وجود دارد؟

هر کالایـی در درجه نخسـت در هیئت پذیرش سـازمان بورس پذیرفته می‌شـود و شرایطش را در آنجا کاملا تعریف می‌کند؛ ازجمله اینکه چه نسبتی از تولیدشـان را باید به بازار بیاورند، تواتر عرضه آنها به چه ترتیبی است و وجهشان به چه صورت است و... . هیئت پذیرش سازمان بورس اعضای مشخصی دارد و اعضای آن با گردهم‌آمدن، شـرکت‌ها را برای عرضه کالاهایشـان در بورس کالا پذیرش می‌کنند. همه ویژگی‌های محصول و امیدنامه‌شـان در آنجا ارائه و کاملا مشـخص می‌شـود محصولی که قرار اسـت در ایـن بازار خریـد و فروش شـود، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد. در این رابطه اگر تولیدکننده به شـرایطی که خودش متعهد می‌شـود به‌خوبی عمل کند، می‌تواند این اطمینان را داشـته باشد که محصولش در بازاری کاملا رقابتی معامله می‌شود. خریـدار نیز این اطمینـان را دارد که با ابزارهایی که در بورس کالا وجود دارد، ازجمله نقدی، سـلف و... در برخی کالاهـای آتی و... می‌تواند از تحویل کالا و خرید کالایی مطابق با اسـتانداردهای ایران مطمئن باشـد. طبیعتا اگـر کالاهای اساسـی در بورس کالا معامله شـوند، هم دولت می‌تواند اطمینان خاطر داشته باشـد و هم خریدار و درعین‌حال تولیدکننده نیز مطمئن است محصولش با شرایط بسیار خوبی و در بازار رقابتی معامله می‌شود.

با توجه به اینکه خریدار و فروشنده این کالاها خرد هستند، لازم نیست نوع جدیدی از معاملات برای کالاهای اساسی تعریف شود؟

اینکه محصولات به‌صورت خرد خریداری شوند، باید بگویم درحال‌حاضر هم مثلا درباره فولاد گاهی ما بـا معامله سـبدهایی ۲۲ تنی مواجه هسـتیم؛ یعنـی در کمتریـن ظرفیت خـودش. این مسـئله درباره تمام کالاها ازجمله کالاهای اساسـی صدق می‌کند. خوشبختانه کالاها محدودیتی از نظر حجم و انـدازه در معاملات ندارند. همچنیـن در مرحله پذیرش، خود متقاضیان قادرند شرایطشـان را اعلام کننـد و کمترین تقاضا را برای خـود، مثلا یک تن یا ۵۰۰کیلوگرم، اعلام کنند. ایـن وضع درباره کالاهای کشاورزی ازجمله زعفران که در معامله آن اندازه‌ها بسـیار کوچک هسـتند هم صادق اسـت. بنابراین بـورس کالا هیـچ محدودیتی از ایـن بابت متصور نیست.

ازآنجاکه عرضه در بورس مسـتلزم تبعیت از نظام عرضه و تقاضاسـت؛ آیا عرضه در بورس با نفس تخصیص یارانه ارزی تعارض ندارد؟

اگر واقعا دولت این نظر را داشته باشد که بورس کالا را به‌عنـوان تنها مرجع کشـف و تعیین قیمت بداند، بـا اطمینان خاطـر می‌تواند همـه کالاهای اساسـی، به‌ویژه کالاهایی را که از نوسـانات قیمت آن نگران اسـت، به بورس بسـپارد و نگـران ایجاد التهاب در قیمت آنان نباشـد. زیـرا بورس کالا تمام ابزارهـای پیشـگیری لازم برای جلوگیـری از ایجاد التهاب کاذب در بازار را دارد. مگر در شرایط خاصی که عرضه کالایی دچار نوسـان شـود. این نوسانات در عرضه غالبا ناشـی از وابسـتگی به واردات آن یا ناشی از نوسـانات نرخ ارز و... است. در شرایط بروز نوسـان در عرضه، منتقل‌شدن این نوسـان به بازار کاملا طبیعی است و نمی‌شود کاری برای آن انجام داد. طبیعتـا کالاهایی که دولـت هنوز برای آنها ارز ۴۲۰۰تومانـی تخصیص می‌دهد، کالاهایی هسـتند کـه مقدار تقاضای آنها بیش از عرضه اسـت و این موضوع از وجود مشکل در بازار خبر می‌دهد. قاعدتا دولـت باید ناچارا کالاهایی را که با این وضع مواجه هستند، با همان نظام قیمت‌گذاری خود دنبال کند تا دست محتکران و سوءاستفاده‌کنندگان از رانت‌هایی که روی کالاهای اساسی می‌برند، کوتاه شود. اما اگر دولـت برای عرضه کالاهای اساسـی در بورس کالا مصر باشـد، می‌توان سـازوکارش را در بورس کالا بررسـی کرد و برای حل این مشکل سازوکار جدیدی پیدا کرد.

چگونه می‌توان هم از شـفافیت بازار بورس بهره بـرد و هم حمایت قیمتـی از مصرف‌کننده داشت؟

در چنـد سـال گذشـته از سـوی ذی‌نفعـان مقاومت‌هـای بسـیاری انجام گرفـت. آنها افرادی بودند کـه از نظـام قیمت‌گذاری فعلـی دولت بر کالاهای اساسـی نفـع می‌بردند. طبیعتـا این افراد نگران بودند که این رانتی که سـال‌های سال متوجه آنان می‌شـد، بـا راه‌انـدازی بـورس کالا به‌نوعی خدشه‌دار شده است؛ پس طبیعتا اقدامات زیادی در جهت سـلب اعتماد از بورس کالا و ایجاد شایعات مختلف برای بورس کالا انجام دادند. ازجمله اینکه گفتند بورس کالا منجر به افزایش قیمت شده است یا مسـائلی ازاین‌دسـت. اما اگر نمودار قیمتی همه انـواع محصولات را چـه در فولاد، چـه در نفت و پتروشـیمی و چه در کشاورزی اعم از زیره و زعفران و حتی سکه، به‌عنوان یکی از کالاهای مورد معامله در بـورس کالا و... مدنظر قرار دهیـد، خواهید دید کـه روندی که این محصولات در بورس کالا کشـف قیمت و معامله شـده‌اند، با روند قیمت بازار کاملا منطبق بوده است. یعنی با نوسانات قیمت بازار که ناشی از کاهش یا افزایش تقاضاها در بازار بوده، این محصولات هم در بورس کالا نوسان داشته‌اند. اینها نشـان‌دهنده عملکرد و کارکرد خوب و هوشمندی بسیار بالای بورس کالاست.

بازتاب

پاسخ ۲ شرکت دارویی به گزارش «شرق»

● **پاسـخ اول:** احتراما عطف به مطلـب مندرج در صفحه چهار آن روزنامـه وزین به تاریخ ۲۹ تیر ۱۳۹۸ با عنـوان «یک میلیارد یورو ارز دولتی گم شـده» و در راستای رسالت این شرکت مبنی بر شفافیت در عملکرد، جوابیه شرکت کوبل دارو جهت تنویر افکار عمومی و درج مقتضی در آن روزنامه در پاسخ به مطالب مندرج در گزارش یادشده تقدیم حضور می‌گردد:

طبق گزارش حال حاضر بانـک مرکزی تعهدات ارزی ایفانشـده و سررسیدشده این شـرکت در سال ۹۷ مبلغ ۸۷۸ هزار یورو می‌باشـد که کلیه داروهای موضـوع این تعهدات تماما به کشـور وارد شـده، از گمرکات کشـور بدون کم‌وکاسـت ترخیـص گردیده و تحت نظارت دقیق سـازمان غذا و دارو در شـبکه توزیع دارو قرار گرفته اسـت؛ اما به‌دلیل پروسه‌های اداری و بعضا مشـکلات ناشی از ارتباطات سیستمی گمـرک، بانک‌هـای عامل و بانک مرکـزی، روند رفع تعهدات طولانی شده و در این زمینه مکاتبات متعدد با مراجع ذی‌صلاح صورت گرفته است. کلیه اسناد و مدارک مربوطه شـامل برگ سبز گمرکی، اسناد حمل و ترخیـص مربوط به این داروهـا به انضمام گزارش بانک مرکزی در پاسـخ به نامه شـماره ۶۶۵/۲۲۵۱۴ مورخ ۹۸/۰۳/۲۵ ارسـالی از سازمان غذا و دارو طی نامه شـماره ۱۳۶۵/ص/۹۸ مورخ ۹۸/۰۳/۲۷ به آن سازمان ارسال گردیده است. بدیهی است این شرکت در راستای رسالت خود مبنی بر تأمین داروهای حیاتی مورد نیاز بیماران (داروهای قلبی و عروقی، داروهای ضد سـرطان، ضد دیابت، اماس و داروهای تنفسی) همانند سال‌های گذشـته تمام تلاش صادقانه خود را در شـرایط کنونی به کار خواهد بسـت. شایان ذکر است که این شـرکت انتظار دارد که خبرنگار محترم آن روزنامه، در تهیه گزارش راجع به صحت و سـقم این مطالب از شـرکت‌ها تحقیقات بیشـتری صورت دهند تا هم در راسـتای شفافیت گام برداریم و هم از سوءبرداشت‌ها خودداری کنیم.

پاسخ دوم: در پاسـخ به مطلب مندرج در صفحات اول و چهارم مورخ ۱۳۹۸/۴/۲۹ آن روزنامه، موارد زیر را جهت شفاف‌شـدن موضوع به استحضار رسانده و درخواسـت انعکاس جوابیه شرکت داروسازی دکتر عبیدی در آن روزنامه را دارد: براساس بخش‌نامه‌های ارزی فعلی کشـور، تولیدکنندگان فرصت دارند ۹ ماه پس از تخصیص ارز موردنیاز جهت واردات مواد اولیه و ۱۸ ماه برای واردات ماشـین‌آلات تولیدی، نسبت به ارائه مدارک واردات این اقلام به بانک‌های عامل اقدام نمایند، لیکن در نامه مورد اشاره به کل تعهدات ارزی این شرکت (اعم از سررسیدشده و نشده) اشاره گشته، در حالی که میزان تعهدات سررسیدشده سال ۱۳۹۷ این شرکت مبلغ ۶۲۵،۰۴۹ یورو بوده که همه کالاهای مربوطه وارد کشـور شده و اسـناد ترخیص گمرکی و حمل آن کاملا موجود اسـت که مراتب و مستندات آن طی نامه شماره ۹۸/۲۱۱۲ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۷ نیز به اطلاع سـازمان غذا و دارو رسیده است. سایر ثبت سـفارش‌های سررسیدنشده کمافی‌السابق و علیرغم تمـام محدودیت‌ها، طـی روال تجـارت خارجی به کشـور وارد شده و در چرخه تولید قرار خواهد گرفت تا کمبودی در سـبد دارویی شـرکت داروسازی دکتر عبیدی که با سـابقه بیش از ۷۰ سال در زمینه تولید و تأمین داروهای حیاتی برای درمان بیماری‌های متعدد مانند سـرطان، قلب و عروق، دیابت، اعصاب و روان و... فعال اسـت، حادث نگردد. بدیهی است اسناد و مدارک اثبات این موارد به طور کامل در شرکت موجود است و شرکت داروسازی دکتر عبیدی ضمن استقبال از فرایندهای شفاف‌سازی، این انتظار را دارد که پیش از تهیه گزارش‌های مشـابه، از شرکت‌ها درخواست رفع ابهام و شـبهات را نمایند تا قضاوت خوانندگان محترم بر مبنای درستی شکل گیرد.

خبر ویژه

استقرار اقتصاد هوشمند راهکاری برای دیجیتالی‌کردن فرایندها

● فرشـید فرخ‌نژاد در سـخنانی بر ضرورت حرکت در مسیر اقتصاد هوشـمند تأکید کرد و گفت: یکی از راهکارهای اسـتقرار اقتصاد هوشمند، دیجیتال‌کردن فرایندهاسـت. به گزارش روابط‌عمومـی بانک رفاه کارگـران، عضـو هیئت‌مدیره بانک رفـاه در بازدید از بیسـت‌وپنجمین نمایشـگاه الکامپ، غرفه سازمان تأمین اجتماعی و میـز خدمات الکترونیک بانک رفاه که هم‌زمان با حضور دکتر محمد شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دکتر مصطفی سـالاری مدیرعامل سـازمان تأمین اجتماعی صورت گرفت، با تصریح اینکه دیجیتال‌کـردن فرایندها مصوبه هیئت محتـرم دولت اسـت، اظهار کـرد: ایـن مصوبه به همه ارگان‌ها و به‌ویژه بانک‌ها محول شـده اسـت. براسـاس‌این برای اینکه بتوانیم خدمـات بانک را در زمینه دیجیتال عرضه کنیم، لازم اسـت مجموعه‌ای از زیرساخت‌ها در حوزه فناوری اطلاعات فراهم کنیم که بحمدالله در بانک رفاه این اقدامات پایه‌ای صورت گرفته است. فرخ‌نژاد افزود: بخشی از این دستاوردها ازجمله دستگاه خودپرداز مجهز به NFC و کیوسک الکترونیکی دریافت سـوابق بیمـه‌ای از طریق کارت ملی هوشـمند در بیست‌وپنجمین نمایشگاه الکامپ و با همکاری و مشـارکت سازمان تأمین اجتماعی به معرض نمایش درآمـده و خدمات مختلف آن برای بازدیدکنندگان تشریح می‌شود.